

SLOVENSKÝ ODBOROVÝ ZVÄZ ZDRAVOTNÍCTVA A SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

VAJNORSKÁ 1, 815 70 BRATISLAVA (www.sozzass.sk)

Číslo: 156/2009

Vybavuje: Mgr. A. Szalay

Bratislava 6. máj 2009

Vážená pani, vážený pán,

členovia SOZ Z a SS

rok 2008 bol prvým rokom, v ktorom suma minimálnej mzdy (MM) platila celý rok, predtým sa suma MM menila od 1. októbra kalendárneho roka. Pre rok 2008 bola stanovená suma MM vo výške 8100 Sk (268,87 €), po odpočítaní povinného poistného to bolo 7014 Sk (232,82 €). Z MM sa neplatí daň z príjmu z toho dôvodu, že suma mzdy je nižšia ako mesačná nezdaniteľná suma.

Vzhľadom na to, že zástupcovia zamestnancov a zástupcovia zamestnávateľov sa nedohodli na sume MM pre rok 2009, vláda SR určila podľa nového zákona o MM sumu MM na rok 2009 vo výške 8900 Sk. V prepočte konverzným kurzom suma je stanovená vo výške 295,50 € a minimálna hodinová mzda je 1,689 € (51,15 Sk). Čistá MM v roku 2009 po odpočítaní poistného je 255,83 € (7707 Sk).

V roku 2009 v porovnaní s rokom 2008 hrubá aj čistá MM vzrástli o 9,9 %.

V zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov zástupcovia zamestnancov a zástupcovia zamestnávateľov začínajú rokovať o sume minimálnej mzdy pre nasledujúci rok najneskôr od 1. apríla do 15. júna kalendárneho roka, ktorý predchádza tomuto roku.

Prečo je minimálna mzda dôležitou veličinou, keď ju poberá len 1,59% z celkového počtu zamestnancov?

Čiastka 295,50 € mesačne je minimálna výška mzdy iba pre toho zamestnanca, ktorý vykonáva pracovné činnosti zodpovedajúce charakteristike prvého, najnižšieho stupňa náročnosti pracovných miest, uvedených v prílohe č. 1 k Zákonníku práce. (ZP)

Príloha č. 1 k ZP obsahuje charakteristiku celkom 6 stupňov náročnosti.

* druhý stupeň náročnosti garantuje **1,2** násobok minimálnej mzdy, t. j. 354,60 €/ 10 683,-Sk

* tretí stupeň náročnosti garantuje **1,4** násobok minimálnej mzdy, t. j. 413,70 €/ 12 463,-Sk

* štvrtý stupeň náročnosti garantuje **1,6** násobok minimálnej mzdy, t. j. 472,80 €/ 14 244,-Sk

* piaty stupeň náročnosti garantuje **1,8** násobok minimálnej mzdy, t. j. 531,90 €/ 16 024,-Sk

* šiesty stupeň náročnosti garantuje **2,0** násobok minimálnej mzdy, t. j. 591,00 €/ 17 804,-Sk

Zamestnávateľ, u ktorého nie je odmeňovanie dohodnuté v kolektívnej zmluve, je povinný ku každému pracovnému miestu priradiť stupeň náročnosti 1- 6, v súlade s charakteristikami stupňov náročnosti .

V kolektívnej zmluve môžu zmluvné strany dohodnúť ľubovoľný systém odmeňovania, ľubovoľný počet stupňov náročnosti. (platových tried) **Podľa našich poznatkov, značná časť zdravotníckych zariadení združených v Asociácii nemocníc Slovenska si v podnikovej kolektívnej zmluve dohodla systém odmeňovania odvodený od minimálnych mzdových nárokov ustanovených v § 120 ZP.** Z toho vyplýva, že zákonom určená minimálna mesačná mzda má často význam aj pre zamestnancov, ktorí ju priamo nepoberajú.

Výška minimálnej mzdy je dôležitá aj z pohľadu výšky mzdy sestier u súkromných lekárov.

Výška minimálnej mzdy je dôležitá aj pre zamestnancov, ktorým zamestnávateľ vypláca mzdové zvýhodnenie za nočnú prácu (§ 123 ZP), alebo mzdovú kompenzáciu za sťažený výkon práce (§ 124 - práce zaradené do 3. alebo 4. kategórie podľa osobitného predpisu).

Podľa Zákonníka práce výška mzdového zvýhodnenia aj mzdovej kompenzácie je najmenej 20% minimálneho mzdového nároku ustanoveného v §120ods.4 ZP za hodinu pre prvý stupeň t. j. 0,34 €/hod.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že zákonom určená výška minimálnej mesačnej mzdy ovplyvňuje úroveň odmeňovania podstatne väčšieho počtu zamestnancov, ako je vykazovaných 1,59 %.

Podľa databázy EUROSTAT-u, Slovensko patrí medzi krajiny s veľmi nízkou minimálnou mzdou. Podľa údajov za rok 2008 sa SR nachádzala na 23. pozícii v poradí od najvyššej po najnižšiu sumu MM medzi 27 krajinami EÚ. Sumy MM poskytnuté EUROSTAT-u oficiálnymi inštitúciami jednotlivých krajín sú prepočítané priemerným ročným kurzom € k národnej mene. V prípade Slovenska suma MM uvedená EUROSTAT-om za rok 2008 sa nezhoduje so sumou MM prepočítanou konverzným kurzom z dôvodu rozdielu medzi priemerným kurzom v roku 2008 a konverzným kurzom 1 € = 30,126 Sk. Medzi krajinami Vyšehradskej štvorky Slovensko malo v roku 2008 najnižšiu sumu MM. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené sumy minimálnej mzdy v jednotlivých krajinách EÚ podľa databázy EUROSTAT-u za rok 2008 od najvyššej sumy po najnižšiu sumu MM. V niektorých krajinách celoštátna minimálna mzda nie je stanovená, napríklad Nemecko, Rakúsko, preto nie sú zaradené v tabuľke.

Krajina		MM 2008
Luxemburg	€	1 570,0
Írsko	€	1 462,0
Holandsko	€	1 335,0
Belgicko	€	1 309,6
Francúzsko	€	1 280,0
Spojené kráľovstvo	€	1 222,5
Španielsko	€	700,0
Grécko	€	680,6
Malta	€	612,3
Slovinsko	€	538,5
Portugalsko	€	497,0
Poľsko	* €	312,7
Česká republika	* €	304,0
Estónsko	€	278,0
Maďarsko	* €	272,5
Slovensko	* €	242,5
Litva	€	231,7
Lotyšsko	€	229,4
Rumunsko	€	141,4
Bulharsko	€	112,5

* Krajiny V4

Podľa štatistiky EUROSTAT-u za rok 2007 podiel zamestnancov pracujúcich na plný pracovný úväzok za minimálnu mzdu bol najnižší na Slovensku medzi krajinami s najnižšou MM. Na Slovensku bol v roku 2007 podiel zamestnancov na plný pracovný úväzok s MM 1,59 % z celkového počtu zamestnancov, v Rumunsku - 1,80 %, v Litve - 6,98 %, v Lotyšsku - 9,18 % , v Bulharsku - 12,43 %. Celkový počet zamestnancov na Slovensku, ktorí poberajú mesačnú odmenu na úrovni MM je viac, sú nimi aj ďalšie osoby pracujúce na čiastočný úväzok, sezónni zamestnanci a ľudia pracujúci na vedľajší pracovný pomer. Celkový počet sa odhaduje na cca 6 %.

KOZ SR pripravila podklady k sociálnemu dialógu so zástupcami zamestnávateľov za účelom dohody o sume minimálnej mzdy na rok 2010.

Východiskovou sumou MM pre účely vyjednávania so zástupcami zamestnávateľov je suma, ktorá vychádza zo znenia zákona o MM v prípade, že sa sociálni partneri nedohodnú. Zákon o MM v § 8 *Určenie sumy minimálnej mzdy* stanovuje valorizačný mechanizmus pre sumu MM. **V zmysle tohto valorizačného mechanizmu suma MM pre rok 2010 by mala byť najmenej súčinom sumy MM platnej v roku 2009 t.j. MM vo výške 295,50 € a indexom rastu priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za rok 2008 uverejneným Štatistickým Úradom SR.** Čiže, podľa uvedeného suma MM na rok 2010 by mala byť $295,50 \times 1,081 = 319,50 \text{ €}$.

Je potrebné mať na zreteli, že dosiahnutá suma MM je základom pre úpravu sumy MM pre budúce obdobia. Spomalenie rastu ekonomiky SR v dôsledku hospodárskej krízy sa prejaví najmä v roku 2009 a teda percento rastu MM, ktoré sa bude navrhovať v roku 2010 bude zrejme výrazne nižšie ako je možné navrhnúť v roku 2009 v zmysle zákona o MM.

Suma MM má zabezpečiť uspokojovanie životných potrieb zamestnancov poberaajúcich MM, v tomto smere nízka úroveň MM v SR v porovnaní s krajinami EÚ je výzvou pre elimináciu tohto rozdielu.

Hlavný argument proti zvyšovaniu sumy MM ako referenčnej hodnoty pre minimálny vymeriavací základ pre platby povinného poistného Samostatne zárobkovo činných osôb (SZČO) je odstránený. Minimálny vymeriavací základ SZČO sa od roku 2010 odvíja od sumy priemernej mzdy (PM), ktorý sa rovná 44,2 % PM z roku 2008. Teda, v roku 2010 minimálna suma poistného SZČO je taká istá, ako by bola podľa doteraz platných predpisov. V prípade úpravy sumy MM vyšším percentom ako 8,1 % je pre SZČO nová úprava minimálneho VZ výhodnejšia.

Predstavenstvo KOZ SR prerokovalo a schválilo postup pre vyjednávačov za KOZ SR a navrhuje rokovať so zamestnávateľmi o navýšení MM od 1. januára 2010 o 9% t. j. na sumu 322,10 €.

Vážená pani, vážený pán,

vyššie uvedený text má za cieľ poskytnúť informácie nielen zástupcom zamestnancov o aktuálnom postavení SR v oblasti MM v rámci EÚ, ako aj o dôvodoch prečo má prísť k úprave MM, ale i pre argumentáciu krokov KOZ SR k vyjednávaniu MM.

S pozdravom

Mgr. Anton Szalay

predseda SOZ Z a SS